

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉ

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr.

escknél

Mérlegek.

— december 30.

(Sz. I.) Ezen a héten — karácsony-
tól ujesztendő napjáig — nincs
fontosabb munka széles e nagy
világon, mint a mérleg készítés.
Kiveszi ebből a maga részét a
mi édes hazánk, szép Magyar-
ország is. Hála Istennek van már
nálunk is annyi nyilvános szá-
madásra kötelezett vállalat, rész-
vénytársaság, szövetkezet, ko-
rona- és fillér-egylet, hogy a
mérleg készítés el nem órázható
kötelessége alatt csak úgy gör-
nyednek a tisztelt mérleg-képes
könyvelő urak, igazgatóságok,
felügyelő és egyéb bizottságok.

Uj esztendőre leltárba kell
szedni a társasági, szövetkezeti,
egyleti stb. vagyont. El kell ké-
szíteni a biláncot, ki kell mutatni:
mi a követelés, mi a tartozás,
mi a veszteség, mi a nyereség?
És el fogják készíteni és nyilván-
osságra fogják hozni a reuge-
teg számsorokat, teleirt rubriká-
kat, számokkal kitöltött, minden-
féle rovatos papirokat. Magyar-
ország forgó tőkéje beleöltözkö-
dik különféle, zöld, piros, sárga
és egyéb színű füzetekbe és aki-
nek az a mestersége, összeállit-
hatja belőle az egész ország mo-
bil tőkéjének mérlegét.

Nekem nem mesterségem és
más esztendőben a mérleg ké-
szítés nagy hete nem is szokta
különösebben felkelteni az érde-
klődésemet. Most azonban igazán
kiváncsi vagyok a készülő mér-
legekre. Kiváncsi vagyok, mert

A ZEMPLÉN TARCÁJA.

Rózsák.

— Zsukovszky. —

Illatos és viruló rózsák! titeket koszorú-
[rúba]
Drága kezek fontak most nekem oly
[gyönyörűn]
Fényes, szép műve ez szűzi, tisztá
[ecsetnek,
Mély eszmét takar itt mindegyik égi
[vonás.
Egy tövises tövön ül rózsák sok fajta
[családja —
Éltünk nemde ilyen? ... Oh, de szí-
[lárd a gyökér...
Az a kereszt, felváltván életadó hata-
[lommal
A tövises koszorút s nyujtva virág-
[koszorut.
Hitvédő gulya és feslő bimbói remény-
[nek,
Illatozó szeretet... mindegyik egybe
[fut itt.
Nagy kép! s jelzi nekünk az élet
[nagyszerű titkát:
Azt, mi virág bűvölő — azt, mi szűró
[töviság.
Az öröm és a kín itt egygyeolvadnak
[a földön,
Titkos Gondviselés egybeköté azokat.

feltámadt bennem a gondolat,
hogy ezek a mérlegek most az
egyszer nem lesznek-e politikai
mérlegek is? Az ex-lexben kimult
1903. esztendő politikai mérle-
gének hány érdekes adata fog
mehúzódni azokban a számszo-
lopokban, amelyből a különböző
takarékpénztárak mérlegei az
idén előállanak? Megtudhatjuk-e
belőlük, hogy mennyi komoly-
sággal vívódott a nagy nemzeti
háború?

Azokat a koronákat és fillé-
reket, amelyeket a hazafiság nem
engedett adóba befizetni, meg-
takarította-e a józan előrelátás?
Politikai fegyver volt-e a nem
adózás, vagy könnyelműsködés?
Meg van-e a pénzeeske, amit nem
vitt el a végrehajtó, vagy csak
a késő bánat és a keserű esaló-
dás lappang helyettük a láda-
fiában?

Hisz aki figyelemmel kísérte
azokat a jelentéseket, melyeket
a pénzügyigazgatóságok hónapról-
hónapra előterjesztettek a köz-
adókról, kimutatván, hogy mennyi
adó folyt be tavaly, mennyi az-
zal szemben az idén befizetett
és be nem fizetett adók összege,
az igen jól tudja, hogy a ma-
gyar nép adóhátráléka megdöb-
bentő összegekkel szaporodott
meg. A magyar népé! Mert a
„nem adózunk“ jelszava most a
népet hódította meg magának.
A nagy virilisták — a közvetlen
adófizetők — fizettek az idén is,
amint a kimutatások beszélnek,
a fogyasztási adókat pedig nem
érintette az ex-lex, a „kis em-

ber“, a nép adóháta. **Ugyan**
ki tehát azok a reugeleg sum-
mák, melyeknek befizetése az
idén elmaradt.

Ugyan hol vannak ezek az
összegek? Ugyan volt-e olyan
nagy a magyar nép józansága,
előrelátása is, mint a hazafisága?
Ugyan elvitte-e a végrehajtót
nem látott koronákat a taka-
rékba, hogy ha egy szép napon
véget ér az ex-lex, könnyű hely-
yen legyenek? Ugyan mennyi-
vel növekedtek az idén a taka-
rékbetétek? Érdekes volna ezt
tudni és értékes munkát végezne,
aki vállalkoznék a kiszámítására.

Vagy talán másképp helyez-
kedtek el a megtakarított koronák?
Adósságot törlesztett, jószá-
got szerzett a magyar? Vagy,
amit meghagyott az adóvégrehaj-
tó, azon utlevelet, meg hajó-
jegyet váltott Amerikába? Le-
het, de én nem hiszem. Félek
tőle, igen nagyon félek, hogy a
betétek az idén bizony nem sza-
porodtak, a takarékok mérlegei
nem sokban fognak különbözni
a tavalyiaktól, de annál brillián-
sabbak lesznek a jövő esztendő-
ben, amikor temérdek váltóblan-
kettá fog elfogni és temérdek
kölesőnre lesz szükség, hogy
kifizessük az idej adót.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A vármegye gyűlése.

(Folytatás.)

A Kossuth szobor elhelyezése.

A Kossuth szobor elhelyezésé-
nek ügyében a szobor-bizottság elnö-

Politikai tárgyak.

Ezután a közgyűlés ismét politi-

Oh gyönyörű rózsák! e bűvös koszo-
[rúban örökre
Oh, ti virultok üdén s nem lep a
[fönyadozás.
Mindé illatozóak lesztok, s amelyek
[szakítának:
A kedves kezeket így soha nem
[feledek!

Orosz eredetiből: Máthé Miklós.

Két levél.

Irta: Mók Ferencé.

Bács-Ujfalu, 1903. dec. hó.

„Kedvesem!

A vadásztársaság messze maradt
mögöttünk, mind távolabbról ért hoz-
zánk a kutyák esaholása, fegyverek
ropogása és a vadászkiáltás szava.

A friss havon közel egymás mel-
lett haladtunk. Fölöttünk a havas
felhőkkel borított égbolt, körülöttünk
százados bükk- és tölgyfák, melyek
a hó sulya alatt sóhajtoztak, panasz-
kodtak. Itt ott egy vadnak friss láb-
nyoma látszott a fehér hótakarón.
Egy-egy varju röppent néha egyik
ágról a másikra és krakogó hangja
egy beleillett ebbe a szomorú, szép
téli milliőbe.

Lopva pillantottam reád, s nem
tudtam levenni szememet érdekes
alakodról. Minő szép Nimród voltál.

Magas, karesu alakodra hanyagul s
mégis előkelően simult a lóden va-
dászruha. Vállaidon könnyűséggel
hordtad az elég súlyos fegyvert. Ti-
roli kalapod mélyen homlokodba volt
huzva, egy-egy sötét hajfürt maradt
esupán fedetlenül. Barna szemed büsz-
kén villogott, ajkaid dacosan zárultak
össze. Minő érdekes voltál. S hogy
dobbant meg tapasztalatlan, ifju szí-
vem.

Egymás mellett mentünk, alig
szóltunk egymáshoz s még is értet-
tük mindketten, hogy közledik a pere,
melyben sorsunk eldül. Midőn az erdő
magányában félíg önefedten, céltala-
nul egy alig járt ösvényen haladánk,
megsejtettük, hogy ellenállhatatlan
erő űz bennünket, hogy keressük a
esondet, a magányt, kerüljük a vi-
dám vadásztársaság zaját — és tár-
juk fel szívünket egymásnak.

Talán órákig jártunk, bolyong-
tunk s nem vettük észre, hogy az
alkony reánk borul. Mit tudtuk, hogy
hol járunk és merre visz utunk, bi-
zalommal, esodálatos könnyelműség-
gel egymás tekintetét keresve, mind
jobban behatoltunk az erdő rejtelmes
mélyébe.

Végre felpillantottál. Fölöttünk
sötétség s körülöttünk a nagy, néma,
erdei esond volt.

kének ld. Meczner Gyulának, Matolai
Etele, id. Bajusz József, Hornyay
Béla dr., Schön Vilmos dr. és Szabó
Zsigmondnak a felszólalása után ha-
tározatba ment, hogy az ügyet a köz-
gyűlés visszateszi a szobor-bizottság-
hoz azzal, hogy Sátoraljujhely vá-
rost a napi piac átengedése iránt
keresse meg.

Az ellenzéki urak közül többen
erősen sürgették a Wekerle teret, de
voltak olyanok is, kik a szobrot a
megyeház elé, a kut helyére kíván-
ták volna állítani, dacára annak, hogy
a meghallgatott szakértő Róna Jó-
zsef akadémiai szobrász-művész ur
felolvasott újabbi véleményében a
Wekerle teret a szobor elhelyezésére
teljesen alkalmatlannak jelentette ki.

Remélhető tehát, ha ugyan a vá-
rosi közgyűlésen ismét akadályok és
felebezések nem fognak felmerülni,
hogy a szobor elhelyezési ügye egy-
szer valahára végleg meg fog oldatni.

Részünkről kivánatosnak tartjuk,
hogy az elhelyezés egyszer már el-
döntve legyen, mert eltekintve a me-
gye nemes kegyeletéhez semmiként-
sem méltó huzavonától, mi is meg-
vagyunk győződve, hogy a legilleté-
kesebb szakértő művész által aján-
lott napi piac-tér a szobor elhelyezé-
sére — a rendelkezésre álló helyek
között — a legjobb és a város szé-
pítésére és emelésére is szolgálna.

Egyszermind feljegyezzük, hogy
a közgyűlés a megyei dotatio mielőbb
leendő folyósítása iránt az alispánt
javaslattételre hívta fel.

Itt adunk hírt arról is, hogy a
Kossuth-szobor-bizottság mindjárt a
megyei közgyűlés után ülést tartván,
Sátoraljujhely várost a fenti értelemben
megkeresni határozta; a monoki
születési ház emléktáblával leendő
megjelölésének módozatai végett dr.
Hornyay Béla és Kovács Gábor ta-
gokat a helyszíni szemle megejtésére
és azután jelentéstételre küldötte ki.

Politikai tárgyak.

Ezután a közgyűlés ismét politi-

— Elza! — eltévedtünk! — mon-
dottad azon a lág, szelid hangodon,
melyet úgy szerettem. — Nincs mód
arra, hogy vissza találjunk a vadász
kompániához. De ne nyugtalankod-
jék. Ez az erdő nem veszedelmes.
Ellenséges vad nem lakik itt, roz-
s emberek nem ütöttek itt tanyát, leg-
följebb a villik és erdei tündérekék
honolnak e esondes birodalomban. S
ezek nem ellenségei a szegény, földi
vándoroknak. Ugy-e Elza, nem fog
félteni?

Mosolyod biztató, jószágos volt.
Erős vállaidon a vadászfegyver esün-
gött, tarisznyádban töltények, török
voltak, nem kellett aggódnom, hogy
veszély idején meg nem tudnál vé-
deni. S mégis a te két sötét, komoly
szemed volt a biztatóm. Azok a sze-
mek egy egész világ ármánya ellen
is meg tudnak védeni, ezek oltal-
mába helyezem magam!

Reád rézttem. S talán nagyon
meleg, talán nagyon gyöngéd volt a
szavam:

— Béla! a közelében érzem ma-
gam a legnagyobbban, legbiztosab-
ban!

Te belenéztl szemeimbe, szólni
akartál, de csak a kezéd szoritása be-
szélt. Oly becsületes, férfias volt ez
a kézzorítás.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

mütermükben január hó 3 án (vasárnap) és 4-én (hétfőn) d. e. 9-től—12-ig
és délután 1/2—1/4-ig fognak felvételeket eszközölni.

gyűjt, hogy van-e tudomása ként a hadkiegészítő parancs megkereséseket küldötték a szolgabírákhoz, hogy a kárho jutott legényeket önkéntesen buzdítsák s hogy e megke- nek egyes főszolgabírák eleget Matolai alkotmányba üt-

Mint követelmények ma- ujonnan alakult kormány- jába már felvételét: minthogy kormány programmban fel nem vett követelményekért a további küzde- lem ez idő szerint céltalannak lát- sik, úgy hogy a képviselőház leg- erősebb ellenzéki pártja is beszü- nte a kivételes parlamenti fégy- verekkel azokért vívott harcot, minthogy továbbá a törvényható- sági bizottság az önálló magyar hadsereg felállítása érdekében már többször felirt a törvényhozáshoz, az átiratokat régi álláspontjának fenntartása mellett tudomásul veszi.

A javaslat ellen Buza Barna és dr. Kolpaszky István beszéltek. A jól ismert ellenzéki frázisok azonban ha- tástalanul puffogtak el és a közgyűlés nagy többsége közfelkiáltással elfo- gadta az előadói javaslatot.

Ugyancsak közfelkiáltással fogadta el a közgyűlés Szatmár-Németi és Pozsony városok közönségének a 3-ik évüket kiszolgált katonák visszatár- tása ellen tiltakozó felirataira vonat- kozó előadói javaslatot, melyben a felirat, mint ez idő szerint már tárgya- talan, egyszerűen tudomásul vétetni indítványoztatott.

Ezek után a főispán a közgyű- lést felfüggesztette és annak folyta- tását másnap — dec. 22 — délelőtt 9 órára kitűzte.

Alispáni jelentés.

A keddi gyűlés első tárgya -- a jegyzőkönyv bitelesítése után -- az alispáni jelentés felolvasása volt.

Az alispáni jelentés, melyet *Thu- ránszky* László főjegyző, mint a sza- badságon levő alispán törvény szeri- nti helyettese állított össze, részle- tesen beszámolt azokról az ese- ményekről, melyek a közigazgatás összes ágazataiban az utolsó közgyű- lés óta felmerültek. A közgyűlésnek azokra nézve, amik a jelentésben ál- lottak, nem is volt semmi észrevé- tele, ellenben felszólalások történtek egyes, a jelentésben nem érintett ese- mények miatt. Így első sorban *Matolai* Etele interpellálta meg az alispán-

Leültem egy fatörzsre. Kis fégy- veremet magam mellé tettem, tollas kalapom ledobtam a hóba s vidáman, egy könnyelmű gyermek gondtalan- ságával néztem, mint szeded a száraz galyakat s midőn már egy egész kis máglyát hordtál össze, mint lobban lángra az a sok rózsze. Ott kuporodtál a tűznél s beleréztél a lángba. A pi- ros fény reád esett s teljesen megvilágította ideálisan szép, férfias arca- dat. Hosszan, gyönyörködve néztem reád s te érezhetted tekintetem mély- ségét, mert elmosolyodtál s hozzám jöttél. Megfogtad két kezem s köny- nyedén, egy kis elbizakodottsággal hangodban, beszéltél hozzám:

— Tudom, hogy szeret Elza. Ne tagadja. Érzem tekintetén, érzem hangja lejtésén, hogy az enyém a lelke. Azt sugja a szívem, hogy min- ket az Isten egymásnak teremtett. Azért nem fél most itt e vadonban velem lenni, azért örül ennek a lo- bogó lángnak, azért mosolyog pajkos jókedv a két szem szögletéből.

Még szorosabban fogtad keze- met. Nem tudom a lobogó tűz hevi- tett, vagy pedig kezéd érintése, mint egy delejárom járta át egész valómat, de azt tudom, hogy minden esőpp vérem fejembe szállt, a halántékaim lüktettek és én két szemed különös fényének varázs hatalma alatt állot- tam. Alig jött a szó ajkaimra: — sze- retem, igaza van.

ebben, mert a had- kesnokságoknak nincs a közigazgatási ha- megkereséseket in- tés hatóságaik — zottság, közgyűlés, rendeleteit tartoznak a megkereséseket végre, melyek illetéktelen hatósági szervektől jönnek, végrehajtaniok nem szabad.

Thuránszky László főjegyző: mióta a szabadságon levő alispánt helyettesíti, hozzá jelentés ebben a tárgyban nem érkezett, sem olyan acta kezébe nem jutott, amelyből er- lő tudomást szerezhette volna, azért nem terjeszkedett ki a jelentés a Ma- tolai által felhozottakra. Az ügyet azonban megvizsgálja.

Buza Barna arról panaszkodik, hogy *Vily*, *Vitány* és *N. Toronya* községekben az állami adót kényszer utján hajtják be az ex-lex dacára. Szóvá teszi továbbá az árvakassza dologt és azzal vádolja az ennek vizs- gálatára kiküldött bizottságot, hogy titkolódzik. Ime, még az alispán elől is eltitkolják a vizsgálat eredmé- nyét, mert ha az alispánnal közölték volna azt a jelentést, amelyet *Tász- ler* József miniszteri megbízott inté- zett a belügyminiszterhez és amely- hez neki is sikerült hozzáférközni (no lám, milyen ügyes a mi kis Kátónk! Szerk.) akkor az alispáni jelentés bizonyára nem hallgatna a vizsgálat eddigi eredményéről. Végül pedig *Pintér* István főszolgabírónak rontott neki, azzal vádolván, hogy mikor Szerencs város eltiltotta pénztárnokát attól, hogy az önkéntesen fizetett adókat elfogadja, *Pintér* bizalmas le- vélben felhívta járásának jegyzőit, hogy hassanak oda, hogy hasonló törvénytelen határozatokat ne hozza- nak a községek. Buza Barna ebben nem kevesebbet, mint hivatalos hata- lommal való visszaélést lát és ezért a *Pintér* fejtét kérte a közgyűléstől.

A vádakra azután sorban meg- feleltek: a főjegyző, *Meczner* Gyula és dr. *Szirmay* István tiszti ügyész. *Thuránszky* főjegyző kijelenti, hogy az adóvégrehajtásokról tudomása nincs, de megvizsgálja az ügyet és megfe- lelően intézkedni fog.

Karod derekam köré fűződött és én behunyt szemekkel, lázasan do- bogó szívvel odatapasztottam ajka- mat búzike szádhhoz:

Körülöttünk a nagy, éjjeli esőnd. A fák között egy gyöngye szellő osont át. Meglobbant a máglya s erős, pi- ros fénye ölelkező alakunkra esett. Kifejtődtem karjaidból. Megfor- tam kezéd és oly szent meggyőző- déssel, melyre csak a legszebb, leg- nagyobb szerelem képes, azt mondot- tam neked:

— Odaadtam a lelkemet, szíve- met tenéked, mert érzem, tudom, hogy szeretsz s mi együvé tartozunk Isten elé. Igy mint én: senki sem fog sze- retni ez életben téged sem. Nem ki- vának esőködön és szerető szavodon kívül egyéb hűségeskü. Tudom az enyém vagy igazán. Nem kötöm le férfias szavad, hogy őrizd hűségesen azt a neked adott szívemet. Ha meg- szeretted az a te ideális, nemes lel- ked, bizonyára érdemesnek is tartottál erre a szent vonzalomra. De azt az egyet kívánom, óhajtom s kérem, győnj meg nekem őszintén, most ta- nultad-e megismerni a szerelmet, vagy pedig birta már egykoron nő a szí- vedet? Ezzel az őszinte vallomással, nemesak hálára kötelezel, de ez a bizalmas nyíltság lesz lelkeink között a legszebb, örökös kapocs.

(Vége köv.)

Meczner Gyula, mint a gyám- pénztárt vizsgáló bizottság tagja, visszautasítja a titkolódzás vádját. A közgyűlés vizsgálattal büntető eljárás is folyik kapcsolatban és így lehetetlen, hogy a vizsgálat közben annak egyes részleteit nyilvánosságra hozzák.

A miniszteri megbízott jelenté- séről tudomása nincs, a felett a bi- zottság nem rendelkezik, annak nyil- vánosságra hozatala iránt tehát nem intézkedhetett.

Dr. *Szirmay* István tiszti ügyész is azt kérde Buzától, hogy miképen képzei azt, hogy egy jelentést, ame- lyet a belügyminiszter megbízottja magának a belügyminiszternek készít, a vizsgáló bizottság, vagy bárki is a miniszteren kívül nyilvánosságra hozhat? Ugy, mint Buza tette, talán más is hozzáférközhet annak a jelen- tésnek a tartalmához, de *Jogos uton* senki más, mint maga a miniszter, a felett nem rendelkezik. Abban te- hát, hogy a vizsgáló bizottság ezt a jelentést nyilvánosságra nem hozta, semmiféle titkolódzást felfedezni nem lehet. A *Pintér* István ellen felhozott vádra pedig azt vitatja a tiszti ügyész, hogy abban semmiféle törvénytelen- séget nem lát és így semmiféle in- tézkedésre indítványt nem tehet. A főszolgabírónak joguk van ahöz, hogy olyan mozgalmaktól, melyeket törvényteleneknek tartanak, a népet tőlük telhetőleg visszatartsák. A köz- ségek pedig nincsenek feljogosítva arra, hogy az önkéntesen fizetett adók beszedését ex-lexben megtagadják, az ilyen határozatok tehát törvénytelen- nek. Pestvármegye is megsemmisít- tette a *félegyházi* határozatot, pedig Pestvármegye első volt a nemzeti követelmények hangoztatásában. Más- ként állana a dolog, ha *Pintér* meg- tiltotta volna, hogy a községek eb- ben a kérdésben határozzanak, vagy ilyen indítványokat közgyűlési tár- gyakul kitézzenek, de *Pintér* ezt nem tette, csak bizalmasan figyelmeztette a jegyzőket, hogy az adószedés eltil- tása törvénytelen, attól tehát a népet lehetőleg tartsák vissza.

A közgyűlés azután a Buza vá- daskodásai felett napirendre is tért, esupán az állítólagos adóvégrehajtá- sok megvizsgálására utasította az al- ispánt és a főispán megjegyzésére, hogy az alispáni jelentésben nincs nyoma a *Deák* Ferenc emlékére tar- tott rendkívüli közgyűlésnek, a jelen- tést ezzel kiegészíteni rendelte.

Szerencs nem fogad el adót.

Szerencs nagyközség még a nyár folyamán közgyűlési határozattal uta- sította a község pénztárnokát, hogy állami adót az önkéntes adófizetők- től se fogadjon el. Ez ellen a hatá- rozat ellen Dénes Rezső képviselő- testületi tag felebbezést jelentvén be, a vármegye közgyűlése a tiszti ügyész javaslatához képest megsemmisítette a híres határozatot azzal az indoko- lással, hogy a községeknek nem áll hatáskörükben az állami adók besze- désébe határozatilag beleavatkozni. Buza Barna megkísérelte ugyan, hogy lecafolja az ügyési véleményt, de a közgyűlést kapacitálni nem tudta. Sőt még *Matolai* Etele is ma- gáévá tette az ügyész érvelését, pe- dig ő már igazán kipróbált védője minden alkotmányos jogunknak. Igaz, *Matolai* indítványt tett, hogy maga a vármegye tiltsa meg az önkéntes adók elfogadását, de ez indítványt, mely kellő időben be jelentve nem volt, most tárgyalni nem lehetett.

A vármegye szabályrendelete.

A belügyminiszter jóváhagyta a vár- megye átdolgozott szabályrendeleteit, melyek ellen *Pekáry* Gyula és társai felebbezést adtak be. Voltak azonban a szab. rendeletben egyes leírási hi- bák, kisebb kijavítani való ellentétek (pl. korona érték helyett forintok is szerepeltek a szövegben) miket a miniszter megjelölt és a vármegyét utasította, hogy azokat igazítsa ki. A szabályrendelet tehát ismét a közgyű- lés elé került és az ismét alkalmat adott Buza Barnának, hogy kivágjon

egy nagyszabású spicset a szólássza- badság és a szabadelvűség mellett.

De alkalmat adott ez a dolog Buza Barnának nemcsak a beszédre, hanem a hallásra is. Alkalma volt meghaladni, hogy a nagyközség mennyire el van ragadtatva az ő örö- kös apostoloskodásától. Mig Buza ugyanis amiatt kesergett, hogy az új szabályrendelet szerint egy tárgyhöz ezután csak egyszer lehet érdemileg szólni, felállott *Szinnyey* Gerzson és kiméletlen, de igazságos őszinteséggel üdvözölte az új intézkedést, mert — mint mondá — türhetetlen immár a vármegye termében a szólásszabadság zszarnokoskodása. Szükség volt az újításra, mert nem szabad tért en- gedni a szólásszabadsággal üzőt visz- szaélésekre. Hisz' itt már egyéb sem történik, minthogy Buza Barna beszél, azután megint Buza Barna beszél, és ismét Buza Barna beszél. Azok a bizottsági tagok, kik ügyeik iránt ér- deklődve, messzi távolból is eljönnek a gyűlésekre, nem győzik bevárni, hogy a gyűlések az érdemleges mun- kára térjenek át, mert a szólásszaba- dság zszarnokai minden időt maguk szá- mára foglalnak le.

Viharos éljenzés fogadta az egye- nes és őszinte beszédet és a gyűlés — mig egyrészt elgelet tett a mi- niszter meghagyásainak — érintetlenül hagyta a szabályrendeletbe fel- vett újításokat.

Azután több, kevesebb érdeklő- dés között leörölte a közgyűlés a tárgysorozatba felvett összes ügyeket.

A gyűlés befejezte előtt a főispán nagy elismeréssel nyilatkozott a vár- megye jegyzői karáról, mely megfe- szített szorgalmával az összes tár- gyakat előkészítette és feldolgozta, jól lehet oly munka erőik voltak távol, mint az alispán és *Dókus* László tb. főjegyző, valamint távol van hosz- szabb idő óta *Prihoda* Etele III. al- jegyző is. Ezzel az elismeréssel áll kapcsolatban, hogy főispánunk *Ber- náth* Aladár II. aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki.

Még egy kinevezés történt a gyű- lés folyamán: *Marton* Sándor jog- gyakornok tiszteletbeli szolgabíró lett.

1904. Január hó elsejével új előfizetést nyitottunk lapunkra, kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése ezen a napon le járt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy lapunk mai szá- mához mellékelte utalványok fel- használásával az előfizetést meg- újítani, illetőleg a hátrálékot be- küldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

HIREK.

A Kazinczy-kör estélye.

— dec. 28.

A Kazinczy-kör vasárnap ismét igen sikerült házi-estét rendezett. Nem hiába ígért a program igazi műélvezetet erre az estére, de a kör tagjai meg is jelentek igen szép szá- mal, a karzatot pedig zsufolásig meg- töltötte a lelkes fiatalok.

Talán nem veszik rossz néven az estély többi szereplői, ha a fokozott érdeklődést és az estély kiváló sike- rét a *Polanyi* Elemér művészi játé- kához kötik. Városunknak ezt az igazi művész fiát, akinek nevét és játékát már olyan messze földön ös- merik — tudtommal — most hallot- tuk először a Kazinczy-körben. Nem csoda; megértjük, ha az ő művészete olyan kapós, hogy nekünk csak nagy néha jut belőle. De most az egyszer még is csak hozzá jutottunk s hogy miesoda igaz élvezetben volt általa

részünk, azt a magam avatlatlan penájával meg sem kísérem elmondani. E helyett azonban ide iktatom, amit a kör egyik nő tagja mondott róla, aki pedig ugyancsak ért ám az effélékhez.

„Oly ritkán hallunk igazi klaszszikus zenét, hogy a Haydn „Változatok” első hangjai egészen felemelték a lelkemet. Finoman és könnyedén szálltak a légben a bájos futamok és melódiák. Haydn más sphérának a zenéje és ilyen korrektül felfogva és eljátszva: — valódi élvezet.

A zeneirodalom egyik titánja — Rubinstein — is szerepelt a programon a „Barcarola”-val. Az orosz zene melancholiájának és szépséges átmeneteinek igazi remeke. Úgy találtam, hogy a művész ezt a két darabot adta elő a legjobban.

A nagy tapsra fukar ráadásul adta a kis Chopin Minuten-Walzer. Olyan volt mint egy gyöngyszor.

Szomszédom ragaszkodott a hagyományhoz, kihúzta az óráját és ellenőrizte az élvezetes percet. A művész kiállta a próbát, a pere egy pere maradt, pedig jobb szerettük volna, ha sokkal tovább játszik. Mit mondjak az ő két szerzeményére? A „Caprice” elragadó. Ilyen lehet az igazi, a finom, a zongorára áttett, jól nevelt caprice.

A program másik muzsikális számát a Fried Etelka éneke tette ki. Fried Etelka kisasszonynak rendkívül bájos, hajlékony és finoman csengő hangja van, amely csak úgy simul a mélabus magyar nőiákhoz. A kör közönsége ma hallotta őt először és természetesen nem érte be a programon kinyomatott három dallal, hanem addig tapsolt, éljenzett, míg Fried Etelka újból zongorához nem ült és fel nem hangzott az a szomorú, kis történet, hogy „valahonnan levél ment a kaszárnyába.”

Az estély különben felolvasással kezdődött. Gál Lajos törvényszéki albiró olvasta fel „A harang” című elbeszélését. Az elbeszélés a 48-as időkben játszódik. A vad oláh esordák egy klastromot ostromolnak, hova a magyar asszonyok, gyermekek és öregek menekültek. A kétségbeesés utolsó perceiben az egyik magyar asszony meghuzza a klastrom nagy harangját, a harangzó hirt visz a magyar táborba a menekültek veszedelméről és még jókor megérkeznek a székely huszárok, hogy szétverjék az oláhokat és megmentsek ővüket.

A poézissal és erős hazafias érzéssel megirt elbeszélést a közönség lelkes tapsal honorálta.

Lapunk mai száma a közbeesett karácsonyi ünnepek miatt ma, szerdán f. hó 30-án jelent meg; legközelebbi számunk szombaton 1904. év január hó másodikán fog megjelenni.

— **Személyi hír.** Gróf Hadik-Barkóczy Endre v. b. t. t., a nagymihályi kerület országgyűlési képviselője, ki e napokban épült föl szeszabb betegségből, legközelebb választói látogatására Nagymihályba érkezik.

— **Kinevezések.** Gróf Hadik Béla, Zempléni vármegye főispánja Bernáth Aladár II. aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki. — **Marton Sándor** joggyakornok tb. szolgabíróvá neveztetett ki.

— **Boldog új évet!** Zempléni vármegye területén lakó jó barátainknak és jó ismerőseinknek új évi gratulációkat *mi postán nem küldünk*, e helyett a postabélyegeket árát a „sátoraljaujhelyi árvasegélyző és jótékony egyesület” pénztárának ezenel felajánljuk. Jó barátaink és ismerőseink tehát a B. u. é. k-s biléták helyett fogadják tőlünk a „Zemplén”

utján a következő 1904. évre legőszintébb jó- és szerencsekívánatainkat. Legyenek megelégedettek, szerencsések, boldogok. Sátoraljaujhely, 1903. dec. 31. **Deréky Gyula, Dinyés Kálmán, Dongó Gy. Géza, Kádár Gyula, Kiss Ödön, özv. Liszy Edéné, Nemthy József, dr. Nyomárcy Ödön, dr. Obláth Mór, dr. Paczauer Mór, dr. Schön Hugó, Szokolay Emil, dr. Thomán Dávid, Vas József és a „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala.**

— **Ujévi gratulációk megváltása.** A helybeli árvasegélyző és jótékony egyesület javára hozzájuk eddig beérkezett pénzküldeményeikkel újévi gratulációkat megváltották: Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk 4, dr. Thomán Dávid Ungvárról 2, Szokolay Emil műszaki tanácsos 5, özv. Liszy Edéné 4, dr. Obláth Mór Gálszécsről 2, Dinyés Kálmán Garany 3, Deréky Gyula Megyasszó 10, Kiss Ödön 2, Dongó Gy. Géza 2, Dr. Schön Hugó 3, Dr. Paczauer Mór Szerencsről 2, Nemthy József 4, Vas József 2, Dr. Nyomárcy Ödön 2 és Kádár Gyula 5 koronával. Eddigi gyűjtésünk 52 kor.

— **Halálozás.** Battonyáról kaptuk a szomorú hírt, hogy **Tarjai Szánky Árpád**, Szánky Nándor nyugalmazott tábornok testvére, akinek városunkban és vármegyénkben kiterjedt rokonsága és számos jó barátja, ösmerőse volt, ott f. hó 20-án elhunyt. A boldogult hosszú időn át volt újhelyi lakos és 90-es évek közepén került csak, mint telekkönyvvezető Battonyára. A család gyászjelentése következő: Özv. Szánky Árpádné szül. Laszner Rosa, úgy a maga, valamint testvérei nevében fájdalomtelt szívvel tudatja, hogy felejtéttel férje, illetve testvér, sógor stb. tarpai Szánky Árpád kir. járásbírósi telekkönyvvezető életének 60-ik évében f. évi december hó 20-án, d. u. 3 órakor rövid szenvedés után történt esendes elhunyt. A megboldozultnak hűlt tetemei folyó évi december hó 22-én, délután 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a battonyai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Béke lenjzen az elhunyt hamvai felett! Szánky Nándor nyugdíjazott tábornok, Szánky Emilia özv. Szücseszicsné, Szánky Viktória férj. Body Pálné, Szánky Adela férj. Merkner Ignácné Szánky Gyula testvérei. Body Pál, Merkner Ignáz sógorai, Szánky Nándorné, özv. Szánky Sándorné sógornői.

— **Elhunyt 48-as honvéd.** E napokban hunyt el Szerencsén a szabadságharc egyik bátor, vitéz katonája az öreg **Sirőczy István**, aki több ütközetben vett részt és számos sérülést szenvedett. Az öreg honvéd könyöradamányokból tengerte életét, s mint ilyen gyakran megfordult Újhelyben is. Szegényesen, megsiratlanul temették el a nagy idők tanuját.

— **Eljegyzés.** Novák Gyula helybeli kir. adóútsz. jegyet váltott **Buzá Boriskával**, dr. Buzá Barna ügyvéd nővérével Tolesván.

— **Karácsonyfa-ünnep.** A helybeli árvaházban szép és lélekemelő karácsonyfa-ünnepet tartott folyó hó 21-én délután néhány lelkes, jótékony-ságáról általánosan ösmert gyermekbarát. Mint minden évben, ez idén is dr. **Hornay Béla** fejtett ki tevékeny buzgalmat több urnővel együtt. Farcázásuk meghozta az elhagyott árva gyermekeknek a kívánt eredményt. Kaptak jó téli meleg ruhát, lábbelit, sapkát, fehérneműket és nem feledkezett meg a kis Jézuska egy csomó játékról és a szép nagy karácsonyfáról sem. Megható volt a kis árvák öröme, amikor a gazdagon feldisított

és fényesen kivilágított szép karácsonyfa megpillantották. Az öröm és hála érzete ömlött el minden egyes arcra, midőn a sok ajándékot átadták nekik. A kis árvák a karácsonyfa-ünnep alkalmából énekeltek is, minnek utána kiosztották az ajándékokat s az ünnep számos érdeklődő jelenlétében véget ért.

— **A „Kazinecy-kör” tombolaestélye** érdekes s szokatlan szórakoztatást fog nyújtani a „Kazinecy-kör” tagjai s a nagyközönség részére a tombola-estély, melyre — alig hogy köztudomásra jutott — már is nagyban készül a közönség, melyből következően ezen estély egyike lesz a farsang leglátogatottabb mulatságainak s hihetőleg szép jövedelmet fog juttatni úgy a kör, mint az árvaházak, amely célra rendeztetik. A tombola tárgyakat a tagok egy része már beküldötte s remélhetőleg 2–3 nap alatt — tekintve, hogy minden tag megigértte — impozáns mennyiségű s meglepő szép nyermények gyűlnék össze dr. **Hornay Bélánál**, ki azt majd ki is állítja közszemlére **Widder** gyógyszerész kirakatában. A tombolán kívül lesznek ködfátyolképek, karácsonyfa s lesz tánc is, melyen apraja s nagyja mulathat. Jegyek tagok részére **Kincsesy Péter** ur gyógytárában kaphatók 29-én délutántól a jegyek árának lefizetése mellett (előjegyzések tudtunkkal nem fogadhatnak el) páholy-jegy a kör tagjai részére 4 és 5 koronával, belépti jegyek egy koronával, míg nem tagok részére, kik január elsejétől válthatják meg, 8 és 10 korona s földszinti belépőt 2 korona árban.

— **Köszönet nyilvánítás.** A morvai ev. ref. iskola előjárósága nevében ezennel mély hálátat és köszönetem nyilvánítom gróf **Andrássy Dénes** ő méltóságának, aki a morvai ev. ref. iskola építésére (1000) ezer korona adományt kegyeskedett adni. A nagykegyelmi Isten lelki s testi áldásait bő mértékben árasztja reá, a nemes tettekben gyönyörködő fenkölt szellemű grófra! **Bánócon**, 1903. dec. hó 23-án. **Hutka József** ev. ref. lelkes.

— **Kimutatás és nyilvános nyugtázás Singer Izrael** 50 éves tanítói jubileuma alkalmából alapított fő-gymn. ösztöndíj alap javára mai napig beküldött összegekről. Dr. Zinner Armin Bécs 100 kor. — Dr. Kemény Dezső Gálszécs, Dr. Székely Albert 50–50 kor. — Izr. Hitközség Szabadka 26 kor. — Dr. Friedlieber Manó Károlyváros, kozmai Kun Frigyes, dr. Schwarz Ignác Gálszécs, Spiegel Samu N.-Mihály, dr. Mezei Mór és Sándor Budapest 20–20 kor. — Grünberger Bernát főkéntor Tapolca 12 kor. — Liebermann gyűjtése Tokaj 11 kor. — Dr. Huppert I. ügyvéd Monor, dr. Lőw Samu főorvos Bpest, Izr. hitközség Miskolc, Izr. hitközség Szeged, Markovits Miksa, dr. Kellner Soma, dr. Reichard Salamon, Schön Sándor, Schweiger Ignác, Teich Zsigmond, Weinberger Dávid Imreg, Widder Gyula, Zinner Henrik, Zinner Adolf 10–10 kor. — Reichard Bernát, Ida Bpest, Róth Bernát 6–6 kor. — Dr. Diamant fő-rabbi Vuková, Bárany Géza Bpest, dr. Davidovits Jenő, Hajós Arnold Prága, László Béla Kassa, Róth József, Stern Jenő Bpest, Szöllősi Tivadár, Székely Miklós Rózsahegy, dr. Vadász Lipót Kiszvárd, Zinner Vilmos Arad 5–5 kor. — Dr. Klein Mór Nagy-Becskerek, Lederer Abraham Bpest 4–4 kor. — Dr. Goldberger Mór Nagyvárad, Felberbaum Bernát 3–3 kor. — Goldberger Ida Vágújhely, Dezső Lajos Sárospatak, dr. Thomán Dávid Ungvár, Sine Hermina Bpest, Popper Samu Eger, dr. Weisz Mór T.-Szent-Miklós, Gárdos Mór 2–2 kor. — Adományokat még ezután is szívesen elfogadunk és foly-

tatolagasan lesznek nyugtázva. **Sátoraljaujhely**, 1903. dec. 28. Dr. **Rosenberg Bernát**, isksz. elnök.

— **Szerencs halad.** Vármegyénk városai közül virágzás és haladás tekintetében Szerencs város az elsők között van. Legújában a pislogó petroleumlámpákat villanylámpákkal cserélték föl. A próbavilágítást már megtartották a fő-utca, azután a többi mellékutakon helyezik el az izzólámpákat. — A villanyvilágítást nemsokára aszfalt-járda és burkolt koesi-ut építésre fogja követni. A haladásnak mindezen jelenségei bizonyára nagyban emelik Szerencs jó hírét.

— **Műkedvelői előadás és bál.** A sátoraljaujhelyi gyártelepi dal, zene és önképzőkör f. hó 26-án, karácsony másodnapján a városi színházban műkedvelői előadással és hangversennyel összekötött táncmulatságot rendezett. A műkedvelői előadás, mely két ügyes egy felvonásos színdarabot tartalmazott, a műkedvelők igen ügyesen játszottak. **Novák Emma**, **Ruzsinszky Margit**, **Brandies Anna**, **Künesz Margitka**, **Lerch Annus** tőlük telhető buzgalommal igyekeztek megfelelni a feladatnak. A férfi szereplők nem különben: így **Páris Béla**, **Tiszay Rezső**, **Tabody Béla**, **Zsiday Ferenc** stb. járultak hozzá leginkább a rendezőn kívül a sikerhez. A hangverseny, amelyet a gyártelepi zenekar rendezett, szintén igen sikerült volt. A bálon pedig, ahol **Oláh Rudi** húzta a talp alá valót: fesztelen jókedv és vidámság uralkodott mind végig, a hajnali órákig. Szóval a farsang introductója kezdődött és lezajlott a siker jegyében.

— **Báti tájékoztató.**

December 31-én: az izr. szegény gyermekeket felruházó egyesület Szilveszter-estéje a városi színházban.

Január hó 5-én: A „Zemplén vármegyei Kazinecy-kör” tombolával egybekötött táncmulatsága a városi színházban.

Január 9-én: a városi kaszinó bálja a színházban.

Január 10-én: A sátoraljaujhelyi iparosok önképző-körének parasztbálja a városi színházban.

Január 17-én: A katolikus olvasókör farsangi táncmulatsága a városi színházban.

— **Dunykó fivérek** es. és kir. udvari fényképészek jan. hó 3-án (vasárnap) és 4-én (hétfőn) a Juhász Jenő ügyvéd ur telkén lévő műtermökben felvételeket fognak eszközölni; a műterem mindig fűtve van és akár boros, akár esős vagy havas időben, művész kiuteltü szép képeket állítanak elő olcsó árban. Levélteli idő: d. e. 9-től 12-ig; 1/2 2-től 1/2 4-ig.

SZÍNHÁZ.

** **A „Titok.”** A „Titok” Pierre Wolf bájos, egyszerűségében megkapó vigjátéka. Igazi „fehér” vigjáték. Olyan aetherien tiszta a légköre, hogy szinte vizásznak tűnik fel a vigjátékok zömének excluditásokba esapongó, léhasággal telített, sokszor megbotrántkozott, alacsony alkotásai között. Vannak e darabban részletek, melyek igénytelenségükben is magukkal ragadnak és épen egyszerűségükkel hatnak. Mily kedves és poetikus például Jovenel, Jovenelné és Trevous jelenete, mikor Henrik gyermekének fényképét: — magukról elfeledkezve, önfeledten nézik?! Szinte csodálatos, hogy a raffinált szinpadit trükkök által már-már érzékellené tett érzéseinket, megújítja egy ilyen, kristálytisza s eredeti jelenet. Pierre Wolf vigjátéka valóságos ellenéte helyezkedés a divatos iránynyal, a mely „Osztrigás Miciket” „Tilos a Bemenet”-eket stb. hoz létre napról-napra növekvő

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hirtelen bajainál** ugymint **idült bronchitis, szárazhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantí cézeggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL** (Svájcz.)

számban s mindinkább triviálissá válló genreből. Sőt mondhatnók talán ez is a hibája. Hibája azok előtt, akik összekuszált eszelekményeket, bonyodalmakat kívánnak látni a vígjátékban, mert ezekre valósággal megdöbbentően hat az, hogy vígjáték ezen tényezők nélkül is sikert ér és érhet el. Még pedig nagy, colossalis sikert. A „Titok” visszatérés a régi mederbe, mikor az író az életből merít, az eredetiségében esonkítatlanul megmarad: életből, amit nem kezdtek ki még különleges sajtóságok. Jovenelt Nagy Gyula játszotta. Ové lenne e szerepben legelső foku méltánylásunk, azonban ezt meg kell osztania Takács Mariskával, aki Marie szerepét annyira átértezt, a legaprólékosabb részletekre is kiterjedő gondossággal játszotta meg, hogy róla csak a feltétlen dícséret hangján szólhatunk. Nagy Gyula és Takács Mariska tették a darabot teljes sikerűvé, mert az írónak lelkiével gondolkoztak és alakítottak. Trevoux és Santenayné szerelmi epizódjában Komjáthy és Fáy Flóra alakítottak gondosan. Odry Árpád s Breznay Annán kívül a „kis Róbert”: — Bartha Rózsika kapott tapsokat, aki ennél az első nagyobb debütnél „ennivalóan aranyos” volt. — th.

** A „Sötétség” s a „Rang” és „Mód” előadásairól jövő számunk hozza a recenziókat.

IRODALOM.

A tisztviselők fizetésének fölemelése mellett a sajtó oly erős közvéleményt teremtett, a melylyel számolni kell a kormánynak. Ha a javaslat tényleg törvénnyé válik, az állami tisztviselői kar ezt első sorban a sajtónak, kiváltléppen pedig az Egyetértés (Főszerkesztő: Fenő Sándor, főmunkatársak: Kossuth Ferenc és Eötvös Károly) megalkuvást nem ismerő agitációjának tudhatja be érdemül, a mely lap 37 év óta folytatja küzdelmét a magyarság terjedéséért a nemzet függetlenségéért és az ezt elősegítő tényezőket: a tisztviselők helyzetének megjavulásáért. Az Egyetértést e küzdelmében annak fölismereése vezette, hogy amely nemzetnek koldus kenyéren élnek a tisztviselői, annak boldogulása biztosítottan nem tekinthető. A tisztviselők kedvezményt kapnak az előfizetési árból; negyedévre 3 forint 50 kr egy hónapra 1 fnt 20 kr-ért rendelkeznek meg. Minden előfizető, az is aki most lép be, díjtalanul kapja meg az Egyetértés pompás újvi ajándékát a Rákóczi-albumot, melynek bolti ára 3 korona. Előfizetni lehet: az Egyetértés kiadóhivatalánál Bpest, Vármege-utca 11.

Szíves figyelmébe ajánljuk a Divat Szalont, ezt a magas színvonalon álló, ideális asszony-újságot, mely immár XVII. évét járja és híven fejleszt a kitűzött célt: feleslegessé teszi a külföldi divatlapokat és egyben olyan nőt is a melyt, a melyt, szorgalmas, takarékos, széplekű nőnek oktatja segítője és nemes szórakoztatója. Ez alatt a tizenhét év alatt a Divat Szalont országsszerte ismertté vált. Azt, hogy a legjobb divatlapunk és egyben mint sajtópolitikai közlő is a legjobbakká közé tartozik, mindenki tudja, vagy ha nem tudná: egy mutatószámokból azonnal meg is győződhetik. Nem pártolók akarunk tehát szerepelni a Divat Szalonnak, melyre az előkelő és igen elterjedt lap nem is szorul, csak figyelmeltetni akarjuk olvasóinkat arra, hogy a Divat Szalont olvasni ma már egyszerűen jó léhez tartozik, valóságos társadalmi kötelesség, melylyel másoknak is, magunknak is tartozunk. — Mert hiszen lehetetlenség az, hogy a lányaink úgy kerüljenek haza az iskolából, még egy diplomával is! — hogy azon túl már nem is lenne semmi, a mit még tanulniuk kell. Bizony sokszor megérik még az asszonyi életben is, hogy a fiatal nő teljesen tanácstalanul áll: szeretne divatosan és mégis takarékosan öltözni, de nem igazítja utba senki! Gondjai támadnak a háztartást, külső gazdaságot, a lakását, a társaséletet a szépségének gondozását illetőleg és nincsen tanácsadója! Olvasni szeretne neki való szép olvasmányokat, de nincsen könyve! Szeretne hírt hallani a nagy világ, a székebb haza művészeti eseményeiről és nincsen, ki elmondja neki. — Nos, e sok kívánság-mindnek megfelel a Divat Szalont. Képeirásai, kedvezményből nyújtott szabás-, könnyű lesz divatosan, mégis ta-

karékosan öltözködni. Az olvasmányokat Szabóné Nözál Janka adja meg pedig a magyar irodalom legjelölőbb formáiból: a hasznos tudnivalókról írott cikkekből, a szerkesztő postájában pedig valóságos lexiconját találja azoknak a tanácsoknak, melyek után minden gondját könnyen lebonyolíthatja: hirt hall továbbá a magyar és külföldi színpadok jelölőbb termékeiről, művészeiről, a társas-élet eseményeiről melynek illusztrálására egy-egy női arekép is díszíti a lapot nagyrésztben a vidéki jótékony-egyesületek szerepvívó hőgyeiről. — Szóval: a Divat Szalont nélkülözhetetlen minden magyar nőt házból és kívánatosságát nagyon megkönnyíti azzal, hogy még olcsó is. Előfizetési ára egész évre 12 korona, élvére 6 korona, negyedévre 3 korona. Megrendelhető a Divat Szalont kiadóhivatalánál: Budapest, Esku-ut 5. sz.

TANÜGY.

Az alkoholizmus ellen.

Közli: Czagány Ferenc.
(Folytatás és vége.)

Másodsorban gondolni kell foglalkozni a gyermek izomzatának fejlesztésével, mert a legtöbb érzékelés is izommozgásokkal jár együtt s az újabb pszichológia a tudatlét legtöbb jelölését izomérzésekkel hozza kapcsolatba. Ez játékok és célszerű mozgás-gyakorlatok útján, valamint kézimunka, slöjd útján érhető el. A finomabb mozgások gyakorlására szolgál továbbá a rajzolás, még legkezdetelegesebb formáiban is, mint pl. tollszár végigvezetése előrajzolt egyenes vagy görbe vonalokon. Az ilyen gyakorlat egyidejűleg veszi igénybe a szem- és kézímozmatot, fejleszti ezek összerendezését (coordinatio) és izmosítja a figyelmet és az akaratot. A koordinált mozgásokhoz tartozik a beszéd is, melynek hibáit türelemmel és kitartással legtöbb esetben legalább is javítani tudjuk. (L. Sarbó A. Népszerű utmutatás a beszédhibák felismerésére és elhárítására, szűlők és tanítók részére, Budapest, 1901). Igyekeznünk kell a gyermek érzékeinek fejlesztésére is. Erre a már épp említettekön kívül alkalmasak bizonyos, a látást tapintást egyidejűleg igénybe vevő játékok (kockakadás, formák összerakása,) melyekkel egyidejűleg a fontos színérzék fejlesztését is mivelhetjük; az ilyenmü gyakorlatok a számképilete megalkotásával is egybekapcsolandók. A hallás gyakorlására az ének és zene alkalmas, melyek Ziehen szerint egyttal az érzelmi élet fejlődésére is előmozdítólag hatnak. A gyermek fogalom- és szókinésének fejlesztésére a természet reális tárgyai-nak, a család, iskola, udvar, utca életben való megismertetése a legalkalmasabb, midőn is a gyermek a tárgyak és jelenségek látási, hallási képével együtt hallja s egyttal kimondja azok nevét is. Hogy ezt azonban jó képekkel kiegészíteni ne volna célszerű: a mint azt Ziehen vallja, azt a laboratóriumokban végzett vizsgálatok (Éltes, Kepes) alapján kétségsébe kell vonnom. Nem áll az, hogy a gyengételhetőségű vagy imbecill gyermek az élet reális tárgyai és ezeknek képeken való ábrázolásai között az associatív hidat megalkotni ne tudná. Általában mondhatom, hogy a jó képeket (l. fentebb) a legtöbb imbecill is hamarosan felismeri s megnevezi vagy körülija. Az ítélőképesség fejlesztésére legalkalmasabb a hasonlatosság és különbség érzésének fejlesztése egymáshoz többé-kevésbé hasonlatos tárgyak vagy jelenségek között. E célra reális tárgyak megállapítása útján. E célra reális tárgyak elemzését, de meg éppen a jó ábrázolások felismerésének gyakorlását is ajánlhatónak tartom. Hogy e kritikai érzés fejlesztése befolyással fog lenni egy fontos etikai érzésnek, az igazmondásnak fejlődésére két irányban haladhat. A mechanikai emlékezet nem megvetendő valami s épp azért annak gyakorlása rövid versek (esetleg ének formájában való) betanulásával nemcsak megengedett, de ajánlatos, még ha a gyermek nem is érttené teljesen a verset. A megértésen alapuló emlékezet fejlesztésére eleinte apró átölt események elmon-

dása rögtön az esemény (pl. játszás, kirándulás) után, másnap, egy hét múlva stb. megismételve, midőn egy-szersmind figyelünk és küzdünk az emlékezeti illuziók ellen, — ajánlatos. Utóbb áttérhetünk apróbb egyszerűbb mesék elmondására és reproductiójára is. Célszerű a gyermekkel elmondani otthonának térbeli körülményeit, az uton tapasztaltakat, az utat, melyet az iskolába vagy otthonig megtett. Az akarat fejlesztésére mindezen eddig felsorolt gyakorlatok, bármily izomzatbeli, érzéki vagy értelmi működésre vonatkoztak, alkalmasak. Dícséret, jutalom, szelid dorgálás útján terelendő a gyengébb elméjú gyermek a kitűzött feladatnak végrehajtására. A feladat mindig fokozatos legyen, a gyermek erejének ismeretén alapuljon, azt meg ne haladja, tekintettel legyen a beteg gyermeknek s energiájának kóros fáradékonyságára. Ez utóbbira való tekintettel kívánatos, hogy a nehezebb tárgyak (írás-olvasás, számolás) az első órákra kerüljenek és a tanórák 40-50 percnél tovább ne tartsanak. Célszerű továbbá az a nálunk meghonosított intézkedés, hogy valamilyen tárgyat az összes osztályokban egyidejűben tanulják, miáltal a gyengébbek az egyes tárgyakból az alsóbb osztályban pótolhatják ismereteiket. Kóros szokásokról (hazudozás, tolvajlás, — rángások, onania, stb.) való leszkottatás annyira a mennyire csakis folytonos szigorú felügyelet útján, otthon vagy benlakásra berendezett iskolákban lehetséges.

Arany igazságok, nagy fontosságú eszmék vannak e röpiratban tárgyalva. A pedagógus minden sornak nagy hasznát veszi, de a dillettánsra sem érdeknelküliek. Aki a közjóért fáradoz, a köznek óhajt javára munkálni, csak lelkes buzdítást merithet az elmondottakból.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelttel kérem, sziveskedjék lapjában közölni a következő soraimat:

A „Zemplén” f. évi június hó 24-iki számában többek közt azt is irtam Rácz János körjegyző ur részéről tett, személyemet mélyen sértő rágalmról, hogy azt mindaddig, amíg azt be nem bizonyítja, vagy forrását nem adja, piszkos kortesfogásból kiészelt beestelen rágalmazásnak nyilvánítottam.

Habár velem együtt a nevezett körjegyző ur is igen jól tudja, hogy az ellenem híresztelt pletykát be nem bizonyíthatja, mindazonáltal fenti kijelentésemet azon okból, mert időközben sikerült megtudnom e rágalom forrását egy, a pálinkázás mellett folytatott beszélgetés képeben: itt a nyilvánosság előtt is ezennel visszavonom és meg nem történtnek nyilvánítom. Megjegyzem azonban, hogy azt továbbra is fenntartom azon rágalmazóval szemben, aki csekélységemet beszélgetése pletykájába ártatlanul belevonni merészkedett. Kijelentem azt is, hogy a nevezett körjegyző ur súlyosan vétkezett a felebaráti szeretet és az igazság ellen akkor, amidőn ezen pletyka forrását többszörös levélbeli és szóbeli felhívásomra sem közölte velem és így az abból származott késedelem miatt ezen rágalmazóval szemben magamnak a bíróság előtt már elégteltelt nem szerezhetek.

Továbbá a nevezett körjegyző ur a „Zemplén” ez évi július hó 14-iki számában panaszt emel „iródeákoma” ellen és a lelkési címezést illetőleg schematismusra hivatkozik. Ez utóbbira való hivatkozását illetőleg nagyon téved a nevezett körjegyző ur, mert hiszen abban quasi egy főpásztor szól a maga lelki fiaihoz és így

tudhatná ő is, hogy „quod licet Jovi, non licet Bovi”, ami ezen esetben annyit tesz, hogy ami jogos egy főpáztornak, az nincs megengedve Rácz Jánosnak.

„Iródeákoma” tett panaszát illetőleg tanácsolom a nevezett körjegyző urnak, hogy a jövőben, mielőtt más ártatlanul meghureolni akarna, olvassa át előbb az eredeti beadványt és akkor a szedő elhamarkodottságából származott hiba miatt másnak „iródeákját” vádolni nem fogja.

Különben is, ha valakinek, ugy bizonyára a nevezett körjegyző urnak nem tanácsos másnak „iródeákja” ellen panaszkodni. Hogy miért, találja ki.

Nagy-Ruszka, 1903. d.c. hó 18.

Tisztelettel:

Szabados Mihály,
lelkész.

NYILT TÉR*)

MERKUR váltóüzleti részvénytárs.

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és scrsjegyre igen előnyös előleget folyósit.

Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztály-sorsjáték felárúsítóhelye. Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díjszabás kívánatra bérmentve.

Rövid levélcízm:

Merkur, Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke kor. 1.000.000.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Lapunk nagyon tisztelt olvasóinak és munkatársainak boldog újévet kívánunk.

M. M. Gesztely. Személyes éli közleményét csak a „Nyílt-tér”-ben adhatók le, sziveskedjék ez irányban megkeresni kiadóhivatalunkat.

Nem közölhető: Ujévre. (vers.)

Kiadótulaidonos: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Tk. 3266/1903. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóság közhírre teszi, hogy a tolcsvai takarékpénztár és társai végrehajtatónak Wahrman Herman örököségi végrehajtást szenvedő elleni 500 kor. tőkekövetelés és jár. íránti végrehajtási ügyében a sauhelyi kir. törvényszék, a tokaji kir. járásbíró, területén lévő, Tolcsva községében fekvő a tolcsvai 1204. sz. tjkvben Wahrman Herman néven álló 1. a 283. hr. sz. pin-czére 300 korona, 2. az 1081. hr. sz. ingatlanra 800 korona, 3. a 2137. hr. sz. ingatlanra az ár-kerést 200 koronában ezennel megállapított ki-kialtási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1904 évi január hó 29-ik** napján d. e. 10 órákor Tolcsva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsernak 10%-át vagyis 30 kor., 80 kor. és 20 koronát k és s p é n z b e n, vagy az 1881. évi LX t.-cz 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-kialdott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiálltattott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál 1903. november hó 13-án.

Plathy,
kir. járásbíró.

Amerikába kivándorlók figyelmébe!

Az Amerikába kivándorolni szándékozók figyelmeztetnek, hogy a magas m. kir. Belügyminiszterium által engedélyezett

Fiume—New-Yorki vonalon

a magyar kormány felügyelete alatt sokkal **OLCSÓBBAN** és **JOBBAN** utazhatnak, mint a külföldi hajókon.

A legközelebbi hajó az **Aurania** 1904. január 1-én indul.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

KIVÁNDORLÁSI IRODA: S.-A.-Ujhely, Ksssuth Lajos-utca 202. szám.

Meghívó.

A sátoraljaujhelyi takarékpénztár

1904. évi január hó 24-én az intézet helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések felolvasása.
2. A zárszámadások betérjesztése.
3. Nyereség felosztása feletti határozathozatal, illetve az osztalék megállapítása.
4. Esetleges indítványok.

Sátoraljaujhely, 1903. évi december hó 24-én.

MECZNER BÉLA,
igazgató.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóízűket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen ízt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a keletlen dohos ízt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható.

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor, öt hektóra 14 kor. használati utasítással együtt.

Kapható:

ERDŐS JENŐ

gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

Egészséget a betegnek, erőt a gyengén



Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnő szereit által.

A Jurisics-féle Pakrácz-i cseppek oly esodaszerű balzsam, melynek egy házbán sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakrácz-i cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorhajt és székrekedést, gyomorgörögést, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffögést, sápkört, székürülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legfőbb és legfontosabb bántalmaknál, mert a Jurisics-féle Pakrácz-i cseppek már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálanyilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakrácz-i cseppek megrendelhetők közvetlenül a Jurisics-féle Pakrácz-i cseppek részétől.

JURISICS PÉTER gyógyszerész **PAKRÁCZON** 432. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel: 12 üveg k. 5.—, 36 üv. k. 12.40 Minden 12 üveg után 24 " " 8.60 48 " " 16.— egy üveg Pakrácz-i cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalmnyílás, influenza és hurut ellen felülmul-hatalan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg k. 3.40, 4 üveg k. 5.80, 6 üveg k. 8.20

Hideglelés és láz ellen ki-tűnő szer a „Febri Fugo”

mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üveg-nél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakrácz-i cseppeket ingyen kapunk.

Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengén!

Főraktár Budapestben: Török József gyógytárban

Király-utca 12.



Vidmarics Péter magyarázza Pakrácz-i cseppek esodaszerű hatását.

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb;

egyensúly, tizedes és százados mérlegek,
gabona-, marha- és hidmérlegek,

továbbá

hitelesített súlyok és űrmértékek

ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve.

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST,

Fő-üzlet: VI., FONCIÉRE-PALOTA.

Gyár: VI., RÉVAY-UTCZA 16, saját ház.

A sátoraljaujhelyi népbank mint takarékpénztár

által 1904. évi január hó 31-ik napján délelőtt 11 órakor

saját helyiségében tartandó

XXXIV. évi rendes közgyűlésre

a részvényesek megjelenni tisztelettel felkérnek.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényesnek megválasztása.
 2. Az igazgatóság évi jelentése az 1903. évi üzlet eredményéről és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
 3. Az 1903. évi zárszámla és mérleg megállapítása és az 1903. évi osztalék megállapítása.
 4. Az igazgatóság- és felügyelő-bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
 5. Az alapszabályok 37-ik, illetve 62. szakasza értelmében 2 igazgatósági tag és 1 felügyelő-bizottsági tag választása.
 6. Az alapszabályok értelmében netán beadandó indítványok feletti határozat.
- Végre közhírré tétetik, hogy az 1903. évi zárszámla és jelentés megtekintés végett 1904. évi január hó 15-ik napjától az intézet helyiségében kitéve leendő.
- A közgyűlésen részt venni akaró részvényesek vagy törvényes képviselőik részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 27-ik szakasza értelmében az igazgatóságnál nyugta mellett letenni tartoznak s szavazatjeggyel láttatnak el.
- Kelt Sátoraljaujhelyt, 1903. évi december hó 28-án.

Az igazgatóság.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvényre, csúszlós és megütésekre.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizéjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.



Eladó ház.

A Kazinczy utcán lévő 511. öi. sz. ház eladó. — A vétel iránt értekezhetni ugyanott özv. dr. Nagy Árminné háztulajdonossal.

Eladó

S.-a.-Ujhelyben, a Kossuth Lajos-utcán lévő 160. sz. ház. — Értekezhetni Isépy István ügyvéd irodájában.

Tejberlő

kerestetik a széphalmi gazdaságba az 1904. évre. Értekezhetni lehet Csörgön az uradalmi intézővel.

A FÜZŐK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.



Nincs meg benne azon hátrány, mint a fűzőkben, a Platinum pálcák eltávolítható s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek legmelegebben ajánlják. Színek: fehér, szürke és drap. Megrendelésnél a Schluszbőség mérvadó. Ára 10 kor. Egyedüli főraktár Felső Magyarországon csak nálam.

Egyszersmind ajánlom saját gyártmányu keztyűimet, glacé, öz, szarvasbőr, valamint szövött nyári keztyűk a legolcsóbbtól a lehető legfinomabbig, dus választékban raktáron tartom.

Mindennemű kötszerek, orvosi műszerek, betegápolási cikkek es gummi áruk.

Valódi párisi különlegességek titoktartás mellett

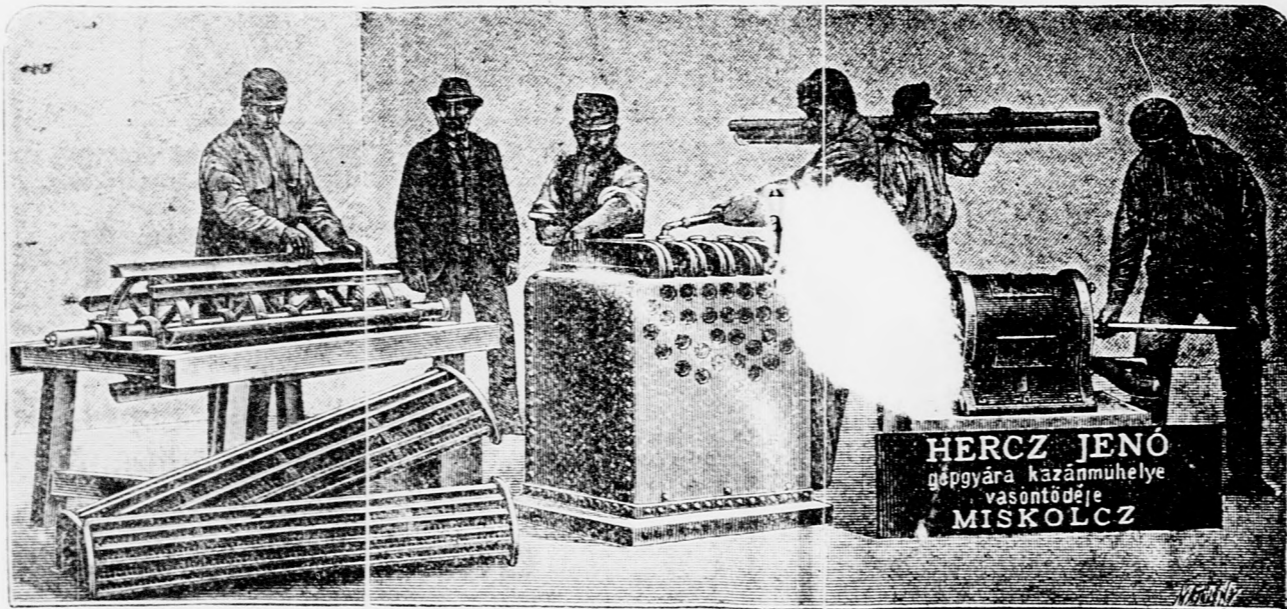
Blumberg S. E., Kassa,
keztyűs és műkötszerezés.

HERCZ JENŐ

gazdasági gépgyára és vasöntődéje

GAZDASÁGI GÉPEK ÉS ESZKÖZÖK RAKTÁRA MISKOLCZON.

Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépgyárosok képviselősege és raktára.



GÉPJAVÍTÁSOKAT,

GŐZMOZGONYYOK,

CSÉPLŐ ÉS MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK JAVÍTÁSÁT,
TÜZSZEKRÉNYEK, KAZÁNUNKÁK

ujjonnan felépített, **megnagyobbított** gépgyáramban alaposan és tökéletesen eszközlöm.

Sürgősen tanácslom, hogy a gépeket már most megvizsgálni és esetleges javítások megtevéle iránt azonnal intézkedni sziveskedjék.

Nagyobb javítást igénylő gépek megvizsgálását kívánatra díjtalanul eszközlöm.

Nagy raktár mindenféle takarmánykészítő gépekben.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén” könyvnyomtató intézetében.



VÉGE

72

B

134